

Mtul'katlku Wjit Koqwajo'taqann Mimajulnu'k Wejkuaqml'tlj

Preamble

Na Ke'sk kejastakl wkpmlte'taqn lapjiw lame'k eykl aqq nkute'jklaqq mukislkaswl'kasinukl koqwajo'taqann wejku'laqml'tl mimajulnu'k na nekmewe'l elqanetekewe'l wjit alsumsimk, koqwaja'taqan aqq wantaqo'tl wsitqamu'k.

Na Ke'sk penoqlte'taqan aqq esatite'tmaqan wjit koqwajo'taqann wejku'iaqmi'titl mimajulnu'k wetapeksi'kl elue'wuti'l ta'n msit wen poqwajite'tikl aqq wejkwite'tmk wsitqamu ta'n tett msit wen alsutk ta'n teluej aqq teli-ktlamsltasij aqq alsutk pmawsin keskmna'q we'kwata'sik kisna kewisinuk, na wla kisi tlapukuemk msit mimajulnu'k tliktantunew mawi espe'k.

Na Ke'sk nuta'q ta'n tijiw ji'nm mu ketu' kisa'lawt eliapsin mita kespiagewey, matneken, matnmn kestawite'taqan aqq emekwo'tasimk, na koqwajo'taqann wejku'laqmi'tl mimajulnu'k miamuj etli-ankwo'tasikl tplutaqaniktuk,

Na Ke'sk nuta'q apoqonmatamn ta'n tela'matultljik eleke'wa'ki'l,

Na Ke'sk msit mimajuinu'k nasputtijik Mawalo'mi Eleke'wa'ki'l kisl wi'kml'tij alsutaqn Wi'katikniktukta'n teli-espite'tmi'tij iapjiw wikaqtekl koqwajo'taqann wejku'aqmi'till mimejuinu'k aqq wkpmite'taqan aqq ta'n teli espite'lmij mimajuinu'k aqq nkutey koqwajo'taqan wjit ji'nmukaqq e'pijik aqq kisite'tml'tij ktmogjnmnew wejiwula'tekemk wjit mawio'mi aqq ajiklu'tn mimajuaqan wjit msit alsusutl,

Na Ke'sk mstl eleke'wa'kl'lnastekl Mawio'mi kisi lui'tmasultijik toqlukwtnew Mawalo'mi Eleke'wa'ki'l, kisi-mawjukutinew, ktmogjnmnew msit tami kepmite'tasiktn aqq klo'tasiktn ta'n koqwajo'taqann wejku'l'aqmititl mimajulnu'kaqq asusuti ta'n msit wen ala'toq.

Na Ke'sk aqq keknu'e'k msit wen nsitm nqq nenmin wla koqwajo'taqannaqq alsusuti'l kwalaman kisitla'sitew ta'n tel lui'lmasultimkl,

Na nike' Mawio'ml Eleke'wa'ki'l telapukua'tijk:

Wula Wtul'katikn wjit Koqwajo'taquann Mimajulnu'k Wejkuaqml'tij kisi mawi apoqntimu'k wjit msit mimajuinu'k aqq wjit msit elekewa'ki'l, kulaman msit wen aqq msit mawio'mi'l wsitqamu'k, klite'aq ta'n wjit welek, slawpukeltew mita kinamueten aqq sasa'tutisnu kulaman kepmite'tlsnu wula ta'nl wejku'aqmi'kl aqq ta'n telt alsomsuti'k aqq wejinu'kwalsulti'k ketlewa'tunen, wula kmitkinaq aqq se'k wmitkiwal, ketlewa'tunen ta'n telji'k wsitqamu kulaman nenasital aqq ketlamite'tasitql kilk wjit ta'nik nasupultijik wula mawlo'mi aqq ta'n tett te's eleke'waki'l we'kwiaq aqq ta'n tett we'kwlaswieket.

Article 1

Msit mimajulnu'k weskwijinu'ltijik alsumsultijik aqq newte' tett wkpimite'tmut aqq koqwajo'taqnn wejku'l'aqmititl.

Article 2

Msit wen wejku'awamitl msit koqwajo'taqann aqq alsusutl'l ewikasikl wla Wi'kalikniktuk, ta'n pasikwenij, ta'n pasik tlamuksij, ta'n pasik

teli'sij, ta'n pasik teli ktlamistasij, ta'n ketu' tlapukuej, ta'n tett wetapeksij kisna teli alsutekej ta'n ketu' tli weskwijinuij jisna ta'n ketu' tle'k.

Aqq elt, ma' istutte'lmament wen wjit ta'n telapukuej, kisna wjit ta'n tett etli-ilsumuj, kisna eleke'wa'kik ta'n wejiej tlla'j newtlpukuik, kisna anko'tasik kisna nikana'tasik, kisna etek ta'n pasik koqoey ta'n keltaqanj ta'n teli saqamawutik.

Article 3

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan wjit ta'n tel mimajij, teli-alsumsij aqq tel-sankewe'k wen.

Article 4

Ma' wen kisi pisu'-lukwa'mit kisna keltaqanuksik; keltaqanuksimkewey aqq pisu'lukalmimkewey lpa ma asite'tasinuk.

Article 5

Ma' wen kisi wunmajo'tasik kisna amaskwipilnuksik kisna ewlo'tasik kisna penoqo'tasik.

Article 6

Msit wen wejku'aqamit nenulte'tasin ta'n pasik tami wjit ta'n teli skwijnult tplutaqanikiuk.

Article 7

Msit wen newte'telpukult tplutaqaniktuk aqqwejku'awamit, keskma'q piluite'tasin kisna tepkislte'lmuksin, newte'tli-ikaluksin tplutaqaniktuk.

Msit wen wejku'aqamit newte'tli-ikaluksin kwlanan ma' penoqo'tasik aqq ma wen listmuk wla telwikasik kisna assitmuk wenl listmlin aqq penoqite'teikelin.

Article 8

Msit wen wejku'awamit apoqomasutita'n tett etli-ilsutekemk wjit ta'n teli-ewla'luj ta'n tujiw kemutmuj koqwajo'taqann lapjiw wikaqteki, ta'n iknmusn tplutaqaniktuk kisna ewi'kasikl.

Article 9

Ma wen wskimtuk kisi-pija'luksik, kisna naqeyuksik kisna ejikleyuksik.

Article 10

Msit wen wejku'aqamit newte' tl-nutuksin aqq tlo'tasin ta'n tijiw ilsumji nujl ilsuteklitl ta'n alsumsik aqq welinqanilsutekek, ta'n tujiw ilite'tasikl wkoqwajo'taqanmi aqq natkoqoe'l tepkatik tla'teken wen-aqq ta'n pasik telsmut ta'n teli-o' pla'tekej.

Article 11

Ta'n pasik wen elsu'tmut kisi opila'taken weskunk koqwajo'taqan tlite'tasin staqa nika'j mna'q teletekekis mi'soqo kisutasik ketloqo kisi

o'plateken aqq etli tsumut ta'n tett msit wen kejitoq ta'n tela'sik aqq ta'n teli ikalsitew iamuj weskunk.

Ma' wen kisi ilsumuksik opła'taket wjit koqoeý ta'n mu telwikasinuksip opła'tekemk ta'n tijiw tela'tekejek kiswa mu tela'tekekek. Aqq ma kisi aji eplewi-apankitmuk ta'n teli-opła'tekej aqq ta'n teli-apankitmumkis ta'n tijiw opła'tekejek.

Article 12

Aqq ma' wen kisi tala'tuawt ta'n teli-sankewe'k, kiswa wikmaq, kiswa wi'kk, kiswa wtui-katikinn, kiswa kisi matnmuawt ta'n tel-kepmite'lmuj kiswa telite'lmuj. Msit wen weskunk koqwajo'taqan ikatluksin tplutaqaniktuk kwalaman mu wen kisi sesepta'sualmini kiswa ajina'mint wjit wla koqoe'l.

Article 13

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan alsumsin ta'n teli-ala'sij aqq ta'n tett etlqatekej wmitkimk.

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan kisi-nqitmn eleke'waki'l, we'kaw wmitkink, aqq kisi apaja'in wmitkimk.

Article 14

Msit wen wejku'i'aqmit koqwajo'taqann wjit ta'n telilnuij.

Wla koqwajo'taqann ma kisi-likasiwun ta'n tujiw kisi opła'teken kiswa tela'teken ta'n mu wije'winuk ta'n telltasult'tij aqq teliktlamsitasulti'tij Mawio'mi Eleke'wa'kik.

Article 15

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqann wjit ta'n telakutk.

Ma' wen kisi apija'tuaq ta'n telakutk kiswa kiswaqa'lawt ktu' sa'se'wa'toq ta'n telakutk.

Article 16

Ji'nmuk aqq E'pijik ta'n tepipuna'tijik weskunmi'tij koqwajo'taqann malte'wultinew aqq wunijanultinew, ta'n pasik ketu ta'n wenij, kiswa telilnuij, kiswa teli ktlamsitasij. Wejku'aqamulti'tij newte' koqwajo'taqan malie'wutiktuk, ke'sk malie'wij kiswa puna'tekej.

Kisi-malte'witaq wenik ta'n tijiw kitk tel pewatmi'tij aqq mu wen ki'kaj malte'wa'lamint.

Wen wikmaq na welikoqwajite'tasik aqq mawi-espote'tasik mawlo'mik aqq wejku'aqamit wen wikmaq ikatmuksin mawlo'mik aqq Eleke'wa'kik.

Article 17

Msit wen wejku'aqmit koqwajo'taqann kisi alsutmin koqoeý newtuka'lukwet kiswa mawalalsuteken.

Ma' wen skimtuk kisi-wusua'tuaj ta'n koqoey alsutk.

Article 18

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan alsutmin ta'n telita'sij, telktklamsilasij aqq ta'n teli-alasutmaj; wla koqwajo'taqan wiaqtek wen alsumsit sa'se'wa'tun ta'n teli-alasutmaj kisna telikilamsitasij; aqq elt etek koqwajo'taqan newtuka'lukwet kisna mawukwat sankewimajukatmin kisna mestiaknutmin ta'n teli-alusutmaj kisna teli-ketlamsitasij ta'n tel kina'muet etlintawa'qatoq, teli alasutmaj aqq telimajukat ta'n teli-alasutmat kisna teli-klamsitasij.

Article 19

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan ta'n telita'sij aqq ta'n teluej; wla koqwajo'taqaniktuk wiaqtek wen ta'n telita'sij kesma'q wen sespeta'sualmint aqq kisi kwilmin, msinmn aqq iknmuetun kinu'tmaqan aqq ankita'suaqan ta'n pasik mataqa'taqan ewe'wk aqq ta'n pasik tett.

Article 20

Msit wenik wejkul'aqmit koqwajo'taqan alsumsultinew kisi sankewi'mawita'new aqq kisi-mawo'ltinew.

Ma' wen kisi ki'kaji nasa'luksik Mawio'mi ta'n mu ketu' naspik.

Article 21

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan kisi-ika'lsin ta'n teli-nikana'tumk wmitkin, koqwaju kisna mkunanta'niknikana'tu'tij ta'n tele'k wmitkin.

Msit wen wejkut'aqmit koqwajo'taqan newte'kistllukwen kaplno'l wmitkink.

Ta'n telpawatmi'tij mimajuinu'k na na'te'l wjiatew ta'n tela'taqatijik ta'nik nikana'tu'tij eleke'wa'ki, aqq wla nemitasitew ta'n tijlw menaqaj mekunuj ta'nik nikana'tu'tij eleke'wa'ki, loq kimlapukwemk kisna newte' teli-assutmuk ta'n teli mkunuj ta'nik nikanpukultijik.

Article 22

Msit wen, ta'n naspit mawio'mi, wejkul'aqmit koqwajo'taqan wjit otpi'tnewey aqq wejku'aqamit, sapa'siktn te's eleke'waki atiknen kisna mawuktm'l'tij eleke'wa'ki'l aqq tlawtitew ta'n telmilesik aqq telpukulk te's eleke'wa'ki sultewey kisna mawlo'mley kisna lnuey koqwajo'taqann ta'n nuta'tl wjit ta'n telukupmite'lmuj aqq ta'n telikwek ta'n wen telqamisij.

Article 23

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan kislukwen, aqq kisimkunmn wktlukwaqan, aqq tetpapo'tasin ta'n tett etl-lukwej aqq iknmuksin apoqonmasuti kwlaman kislukewtew.

Msit wen, mu kisi, pilute'telmamint, wejku'i'aqmit koqwajo'taqan newte tliapankiluksin wjit newte ta'n tel lukutl'tijik.

Msit wen ta'n elukwet wejkul'aqmit koqwajo'taqan tetpaqi apankituksin kwlaman pkwatew wjit nekmaq wjit wikmaq mimajuaqan teplaq wjit ta'n telukupmite'lmuj aqk ankuawtukomuksin aqk apoqnmuksin elam nuta'j.

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan kisitun kiswa nasa'sin lukewinu'k mawlo'mlwew ta'n anklo'tmuaten ta'n tele'k.

Article 24

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan wjit ta'n teli-mila'sit aqk teli atlasmit, wlaqtek tett keknue'k ta'n telipkijlukwet aqk na'kwekl iknumutl apankitasikl atlasmin kiswa ala'sin.

Article 25

Msit wen wejkul'aqmit koqwajo'taqan kisi-pkwatun mimajuaqan teplaq wjit ta'n telwele'k aqk telwelawsit nekm aqk wikmaq, wiaqkitmumk mijipjewey, tapsunn, ta'n wikit aqk ta'n telmaliamut kesnukwaj aqk koqoey piluey apoqonmasuti nuta'j, aqk wejkul'aqmitl koqwajo'taqann apoqonmuksin mu kislukwek, kiswa ksnukwaj, kiswa ejele'k, kiswa siku'skewij, kiswa kisikulj kiswa mu kisi pkwatuk wmimajuaqanm mita natala'teket.

E'pitwunijanit kiswa mijua'ji'j wejku'aqamit maltamuksin kiswa apoqonmuksin. Msit mijuajl'jk, weskwijinultijik malie'wimk kiswa moqo, newte' tli-anko'tasullilaq.

Article 26

Msit wen wejku'taqmit koqwajo'taqan wjit ekina'masuti ma awlinuk, amskwesewey aqk ta'n nuta'q. Amskwesewey ekina'masutl msit wen miamuj wessua'toq. Ta'n telitekemk aqk espikina'muti tettew wjit ta'n pasik wen ketu ksua'ten.

Ekina'masuti tettew kwlaman msit wen kisi tle'tew ta'n telmenuekej aqk mikikna'tun ta'n tel kepmite'tmau'klmimajuinu'k koqwajo'taqnamual aqk alsusuti'l tapjiw ki's etekl. Ekina'masuti ktmoqjentew nsitatultinenu, tqamutatultinu aqk wela'matutlinu msit eleke'wa'ki'l, telakutimkl aqk ta'n teli-alasutmakl, aqqstawa'tew lukwaqan penlukwatmi'tij Mawio'mi Eleke'wa'ki'l wjit wantaqo'tl stawwije'wmnu.

Knki'kwinaq wejku'aqmitij wesko'tmi'tij nikantek koqwajo'taqan kisimkunmnew ta'n tlkina'muaten wunijanuaq.

Article 27

Msit wen wejku'i'aqmit koqwajo'taqan kisi-ika'lsin ta'n telo'lti'tij knutanminal, aqk kisi wekasin lukwaqaney nsituo'qon, aqk kisi-wekasin piley koqoey kejitumk aqk wulapesin.

Msit wen wejku'i'aqmit koqwajo'taqan maltaptmuksin koqwaje'kaqq ta'n weji kisitasik koqoey wetapeksik kjiijitaqaniktuk, wi'katikniktuk kiswa kisltasik koqoey ta'n nekm kisa'toq.

Article 28

Msit wen wejku'i'aqmit koqwajo'taqan kwlamantlwl-pmlatew koqoey ta'n nekm wkoqwajo'taqann aqq wtalsusuti'ml ewikasikl wla Wikatikniktuk kisi tla'sitl.

Article 29

Msit wen wejku'i'aqmitlkukwaqann wjit wutanm kwlaman kisi'sitew ta'n telqamiksit.

Ta'n telwekasij wen wkoqwajo'taqann aqq wtalsusulti'ml, msit wen mimamujpa wije'wkl tplutaqann ta'n teli-asite'lj kwaman msit wen nenulte'tmuaten aqq kepmite'tmuaten wkoqwojo'taqann aqq wtalsusutl'ml aqq wijetulltal ta'n tel nuta'q nsituo'qon, wantaqo'ti aqq kelu'lk wjit msit wen wla teli-alsumsultijik mimajuinu'k eleke'wa'kl'l.

Wla koqwajo'taqann aqq alsusuti'lma' kisi ewe'wasinukl popwajilukwektn aqq ta'n telapukuek aqq telite'tmumkipn Mawio'mi Eleke'wa'ki'l wtui'katiknuaq.

Article 30

Mu koqoey wla kisi wikasik kisi tlkitmumint tluekin Eleke'wa'ki, mawio'mi kisna mimajuinu wejku'i'aqmijl koqwajo'taqan kisi tla'teken kisna kisi tilukwen koqoey ta'n tli-ksika'tutal koqwajo'taqann aqq alsusuti'l ta'n tett kisiwikasikl.